

Traktat o Unii Europejskiej

- Wszelkie **kompetencje** nieprzyznane Unii w Traktatach należą **do Państw Członkowskich**.
 - Granice kompetencji Unii wyznacza **zasada przyznania**. Wykonywanie tych kompetencji podlega zasadom **pomocniczości i proporcjonalności**.
 - Zgodnie z zasadą przyznania Unia działa wyłącznie w **granicach kompetencji przyznanych** jej przez Państwa Członkowskie w Traktatach do osiągnięcia określonych w nich celów. Wszelkie kompetencje nieprzyznane Unii w Traktatach należą do Państw Członkowskich.
- Unia uznaje **prawa, wolności i zasady określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej**, która ma taką samą moc prawną jak Traktaty.
 - **Postanowienia Karty w żaden sposób nie rozszerzają kompetencji Unii** określonych w Traktatach.¹
 - Prawa, wolności i zasady zawarte w Karcie są interpretowane **zgodnie z postanowieniami ogólnymi określonymi w Karcie**, regulującymi jej interpretację i stosowanie oraz z należyтым uwzględnieniem wyjaśnień, o których mowa w Karcie, które określają źródła tych postanowień.
 - Unia przystępuje do **europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności**.² Przystąpienie do Konwencji nie narusza kompetencji Unii określonych w Traktatach.
 - Prawa podstawowe, zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych Państwom Członkowskim, stanowią **część prawa Unii jako zasady ogólne prawa**.
- Unia ma **osobowość prawną**.
- Każde państwo europejskie, które szanuje wartości unijne i zobowiązuje się je wspierać, może złożyć **wniosek o członkostwo w Unii**. O wniosku tym informuje się Parlament Europejski i parlamenty narodowe. Państwo ubiegające się o członkostwo kieruje swój wniosek **do Rady**, która stanowi jednomyślnie po zasięgnięciu opinii Komisji oraz po otrzymaniu zgody Parlamentu Europejskiego, udzielonej większością głosów jego członków. Brane są pod uwagę kryteria kwalifikacji uzgodnione przez Radę Europejską.
 - Warunki przyjęcia i wynikające z tego przyjęcia dostosowania w Traktatach stanowiących podstawę Unii są przedmiotem umowy między Państwami Członkowskimi a państwem ubiegającym się o członkostwo. Umowa ta podlega **ratyfikacji przez wszystkie umawiające się państwa**, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.
 - Każde Państwo Członkowskie może, zgodnie ze swoimi wymogami konstytucyjnymi, podjąć decyzję o **wystąpieniu z Unii**. Państwo Członkowskie, które podjęło decyzję o wystąpieniu, notyfikuje swój zamiar **Radzie Europejskiej**.
 - **Instytucjami Unii są**:³
 - 1) **Parlament Europejski**,
 - 2) **Rada Europejska**,
 - 3) **Rada**,
 - 4) **Komisja Europejska**,
 - 5) **Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej**,
 - 6) **Europejski Bank Centralny**,
 - 7) **Trybunał Obrachunkowy**.
 - Każda instytucja działa w **granicach uprawnień przyznanych** jej na mocy Traktatów, zgodnie z procedurami, na warunkach i w celach w nich określonych. Instytucje lojalnie ze sobą współpracują.

1) Pytanie nr 145 na egzaminie w 2011 r., pytanie nr 143 na egzaminie w 2014 r.

2) Pytanie nr 143 na egzaminie w 2011 roku.

3) Pytanie nr 147 na egzaminie w 2023 roku.

- Postanowienia dotyczące Europejskiego Banku Centralnego i Trybunału Obrachunkowego, a także szczegółowe postanowienia dotyczące innych instytucji znajdują się w **Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej**.
- Parlament Europejski, Rada i Komisja są wspomagane przez Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów, które pełnią **funkcje doradcze**.

Parlament Europejski

- Parlament Europejski pełni, wspólnie z Radą,⁴ funkcje **prawodawczą i budżetową**. Pełni funkcje **kontroli politycznej i konsultacyjne** zgodnie z warunkami przewidzianymi w Traktatach. Wybiera **przewodniczącego Komisji**.
 - W skład Parlamentu Europejskiego wchodzi przedstawiciele obywateli Unii. Ich liczba nie przekracza **siedmiuset pięćdziesięciu, nie licząc przewodniczącego**. Reprezentacja obywateli ma charakter degresywnie proporcjonalny, z minimalnym progiem **sześciu członków na Państwo Członkowskie**. Żadnemu Państwu Członkowskiemu nie można przyznać więcej niż **dziewięćdziesiąt sześć** miejsc.
 - Rada Europejska przyjmuje jednomyślnie, z inicjatywy Parlamentu Europejskiego i po uzyskaniu jego zgody, decyzję określającą **skład Parlamentu Europejskiego**.
 - Członkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani **na pięcioletnią kadencję**⁵ w powszechnych wyborach bezpośrednich, w głosowaniu wolnym i tajnym.
 - Parlament Europejski wybiera spośród swoich członków **przewodniczącego i prezydium**.

Rada Europejska

- Rada Europejska nadaje Unii **impulsy** niezbędne do jej rozwoju i określa **ogólne kierunki i priorytety** polityczne. Rada Europejska **nie pełni funkcji prawodawczej**.
 - W skład Rady Europejskiej wchodzi **szefowie państw lub rządów Państw Członkowskich**, jak również **jej przewodniczący oraz przewodniczący Komisji**. W jej pracach uczestniczy wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.
 - Rada Europejska zbiera się **dwadzieścia dwa razy w ciągu półrocza**, zwoływana przez jej przewodniczącego. Jeżeli wymaga tego porządek obrad, członkowie Rady Europejskiej mogą podjąć decyzję, aby każdemu z nich towarzyszył minister, a w przypadku przewodniczącego Komisji - członek Komisji. Jeżeli sytuacja tego wymaga, przewodniczący zwołuje nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej.
 - O ile Traktaty nie stanowią inaczej, Rada Europejska podejmuje **decyzje w drodze konsensusu**.
 - Rada Europejska wybiera swojego przewodniczącego **większością kwalifikowaną na okres dwóch i pół roku**;⁶ mandat przewodniczącego jest **jednokrotnie odnawialny**.⁷ W przypadku przeszkody lub poważnego uchybienia Rada Europejska może pozbawić przewodniczącego mandatu zgodnie z tą samą procedurą.
 - **Przewodniczący Rady Europejskiej** zapewnia na swoim poziomie oraz w zakresie swojej właściwości **reprezentację Unii na zewnątrz** w sprawach dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, bez uszczerbku dla uprawnień wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa. Przewodniczący Rady Europejskiej **nie może sprawować** krajowej funkcji publicznej.

Rada

- Rada pełni, wspólnie z Parlamentem Europejskim, **funkcje prawodawczą i budżetową**. Pełni funkcje określania polityki i koordynacji zgodnie z warunkami przewidzianymi w Traktatach.
 - W skład Rady wchodzi **jeden przedstawiciel szczebla ministerialnego z każdego Państwa Członkowskiego**, upoważniony do zaciągania zobowiązań w imieniu rządu Państwa Członkowskiego, które reprezentuje, oraz do wykonywania prawa głosu.

4) Pytanie nr 144 na egzaminie w 2014 roku.

5) Pytanie nr 147 na egzaminie w 2016 r., pytanie nr 149 na egzaminie w 2019 r., pytanie nr 149 na egzaminie w 2021 r.

6) Pytanie nr 146 na egzaminie w 2023 roku.

7) Pytanie nr 145 na egzaminie w 2015 roku.